ושמואל אמר אף חבית אסורה. דלית ליה ברירה ותימה דבפרק מי שאחזו (גיטין דף עה:) דאמר דאתקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם ימות יהא גט ואם לא ימות לא יהא גט ולכי מיית הוי גיטא אלמא אית ליה ברירה דה"ג דייק ברש"י כל הגט (שם דף כה: ושם) וי"ל דהיינו דוקא תולה בדעת אחרים [א] אבל תולה בדעת עצמו כי הכא לית ליה ברירה: [ב]

לאיסור מוקצה לא חששו. אין סהדי דכל אחד מניחו אקלי דעתיה מחלקו של חברו ואם היו רוצין לאכלה כאן אינה אסורה משום מוקצה לומר כל אחד ואחד יונק משל חברו ויש כאן מוקצה ולהוליכה אינם נתחומו אתה אסור עליהן מפני שיניקה זאת אם יש לאוסר לריך לאוסר אף משום מוקצה כפ"ה וקשה [ב] מאי שיניקת מוקצה יש כאן והלא אין אחד חברו מותר לו לאכול אם נתן לו חברו [ג] דאמר לעיל [ד] משאלין ביו"ט בהמה חיה ועוף בין חיין בין שחוטין ומפרש רבינו שמואל לאיסור מוקצה שהבהמה גדלה ומוסיפה שמונית ביום טוב ולא אסרת להו למיחש להכי [ד] אע"ג דסבירא ליה כרבי יהודה במוקצה לאיסור תחומין שאוכל כל אחד יונק ומתגדל משל חברו חששת לאסרה בכך: והוינן

דלא כר' דוסא דתניא ר' דוסא אומר ואמרי לה אבא שאול אומר הלוקח בהמה מחברו מערב יו"ט אע"פ שלא מסרה לו אלא ביו"ט הרי היא כרגלי הלוקח [א] והמוסר בהמה לרועה אע"פ שלא מסרה לו אלא ביו"ט הרי היא כרגלי הרועה אפי' תימא ר' דוסא ולא קשיא [ב] כאן ברועה אחד כאן בשני רועים דיקא נמי דקתני לבנו או לרועה שמע מינה [ג] אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן [ד] הלכה כסתם משנה [ה] ותנן הבהמה והכלים כרגלי הבעלים ולאו אוקימנא כאן ברועה אחד כאן בשני רועים ת"ר [ו] שנים ששאלו חלוק אחד בשותפות זה לילך בו שחרית לבית המדרש וזה ליכנס בו ערבית לבית המשתה [ז] זה ערב עליו לצפון וזה ערב עליו לדרום זה שערב עליו לצפון מהלך לצפון כרגלי מי שערב עליו לדרום וזה שערב עליו לדרום מהלך לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון ואם מצעו את התחום הרי זה לא יזיזנה ממקומה אתמר שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות רב אמר [ד] חבית מותרת ובהמה אסורה ושמואל אמר חבית נמי אסורה מאי קסבר רב אי קא סבר [ה] יש ברירה אפי' בהמה תשתרי ואי קסבר אין ברירה אפילו חבית נמי אסורה לעולם קסבר יש ברירה ושניא בהמה דקא ינקי תחומין מהדדי אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב לאיסור מוקצה לא חששו לאיסור תחומין חששו שתיק רב מאי הוי עלה ר' הושעיא אמר יש ברירה ור' יוחנן אמר אין ברירה וסבר ר' הושעיא יש ברירה והתנן [ו] המת [ה] בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאים נפתח אחד מהן הוא טמא וכולן טהורים חשב להוציאו באחד מהן או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה מצלת על הפתחים כולן ב"ש אומרים והוא שחשב עליו עד שלא ימות המת וב"ה אומרים אף משימות המת ואתמר עלה [ו] אמר [ה] ר' הושעיא לטהר את הפתחים מכאן ולהבא מכאן אין למפרע לא אפוך ר' הושעיא אמר אין ברירה ור' יוחנן אמר יש ברירה ומי אית ליה לר' יוחנן ברירה [ו] והאמר רב [ו] אסי א"ר יוחנן [ז] האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל וכי תימא כי לית ליה לרבי יוחנן ברירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה ובדרבנן מי אית ליה [ח] והתני איו ר' יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח עירובו למזרח למערב עירובו למערב ואילו לכאן ולכאן לא והוינן

בהמה שהיתה בחיים בין השמשות וכל אבריה בחייה יונקים זה מזה ומשחשכה ינק כל אבר ואבר משל חברו ואין כאן לברור: **ינקי תחומין.** חלקי הבהמה שראוין לשני תחומין: **לאיסור מוקצה לא חששו.** אין סהדי דכל חד מייניהו אקלי דעתיה מחלקו של חברו ואם היו רוצים לאכלה כאן אינה אסורה עליהם משום מוקצה לומר כל חלק ינק מחבירו ויש כאן מוקצה ולהוליכה אינם נתחומו אתה אוסר עליהם מפני שיניקה זו אם יש לאוסר לריך לאוסר אף משום מוקצה עליהם משום

והוינן בה כו'. דקא ס"ל זימנין דחכם לא בא עד לאחר בין השמשות כגון שמשכה לו בתוך התחום שבאותו מקום בית המדרש או בתוך ד' אלפים והוא מכיר אילן או גדר לסוף אלפים למקום שחשבה לו ואמר שביתתי תחתיו דיכול להלך משחשכה ד' אלפים אמות כדאמר בעירובין (דף מט:).

והוינן בה מ"ש לכאן ולכאן דלא דאין ברירה מזרח ומערב נמי אין ברירה וא"ר יוחנן וכבר בא חכם אלמא לית ליה לר' יוחנן ברירה אלא לעולם לא תיפוך [א]**וכי לית ליה לרבי אושעיא ברירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה דרש מר זוטרא הלכה כרבי אושעיא** [ב]**אמר שמואל** [ב]**שור של פטם הרי הוא כרגלי כל אדם** [ג]**שור של רועה הרי הוא כרגלי אותה העיר:** [ד]**השואל כלי מחבירו מערב יו"ט:** פשיטא [ה]**לא צריכא שלא מסרו לו אלא ביו"ט מהו דתימא לאו ברשותיה אוקמיה קמ"ל מסייע ליה לר' יוחנן דא"ר יוחנן השואל כלי מחבירו מערב יום טוב אף על פי שלא נתנו לו אלא ביו"ט הרי הוא כרגלי השואל:** [ו]**ביו"ט כרגלי המשאיל:** פשיטא [ז]**לא צריכא דרגיל ושאיל מיניה מהו דתימא ברשותיה קא מוקים ליה קמ"ל מימר אמר דלמא משכח אניש אחרינא ואזיל ושאיל מיניה: וכן האשה ששאלה מחברתה: כי סליק רבי אבא אמר יהא רעוא דאימא מלתא דתתקבל כי סליק אשכחיה** [ח]**לר' יוחנן ורבי חנינא בר פפי ור' זירא ואמרי לה ר' אבהו ור' שמעון בן פזי ור' יצחק נפחא ויתבי וקאמרי אמאי ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה אמר להו ר' אבא הרי**

והוינן בה מ"ש כו'. דהכחס בא בשבת על ידי אילן או גדר ואמר שביתתי תחתיו מבעוד יום ועל ידי כך בא בשבת מחוץ לתחום וקשה דהאיך יכול לבא בשבת משני גדי העיר למזרח ולמערב כיון שיש יותר מד' אלפים ביניתיים [א] לכן נ"ל כדפ"ה בעירובין (דף לו: ושם) [ב] דלעולם אינו יכול לבא בשבת רק מרוח אחת ומ"מ צריך ברירה דשמא לא יזוז ממקומו דהא קאמר ואם לאו אלא יבא מחכם לא כאן ולא כאן הריני כבני עיירי והא דקאמר למזרח ולמערב [ב] לאו דוקא דאם כן יהא משמע דצריך למזרח משום מערב ולמערב משום מזרח אלא רוצה לומר למזרח או למערב נמי אין ברירה דשמא לא יזוז ממקומו ועוד אמר הרר"ף דיכול להיות דהחכם בא משני גדי העיר בשבת ואפילו בלא אילן וגדר כגון שהוא קרוב לשם אלפים של עיר מצפונה והוא רוצה להתקרב לתוך ד' אלפים של עיר לרוח מזרחית לפונית או לרוח מערבית לפונית מפני שיש שם מקום יפה לדרוש ואין נגד העיר ממש מקום פנוי לדרוש רק בשני מקומות אלו ואין אדם מניח ערובו למזרח ממש ולמערב ממש אלא מתקרב הוא לגד החכם כל מה שיכול ומניח ערובו לאלפים אמה של רוח מזרח לגד לפון וכן לאלפים אמה של רוח מערבי לגד לפון ונמצא שהוא יכול להתקרב עד תוך אלפים של מקום שביתת החכם שהוא מהלך כל אלכסון של ד' אלפים לגד לפון ע"י ערובו שמניח למזרח או למערב והא דקאמר למזרח ולמערב ר"ל למזרח תחומי העיר או למזרחו של חכם וקל להבין: **ואמר רבי יוחנן וכבר בא חכם אלמא לית ליה לר' יוחנן ברירה.** וא"ת ליטי ליה דיש חלוק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחריס לכאן ולכאן לא משום דתולה בדעת עצמו אבל למזרח ולמערב דתולה בדעת החכם אית ליה ברירה וי"ל דר' יוחנן סבר דאין חלוק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחריס והא דקאמר מ"ש היינו ר' יוחנן דקאמר הכי כדי לבא לתרץ שכבר בא חכם וכי האי גונא משכחת לה [ג] (בבבא בתרא) דקאמר מדתני אין לרבי יוחנן הא ע"כ צ"ל דלרבי יוחנן אית ליה ברירה לר' יהודה דסבר ליה דאין חלוק בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחריס דהכי אמרינן בפרק בכל מערבין (עירובין דף לו: ושם) דקאמר התם מתנה אדם על שני דברים כו' ר' יהודה אומר אם היה אחד מהם רבו ילך אחר רבו ואם היו שניהם רבותיו למקום שירצה ילך דאית ליה ברירה וקאמר עלה בגמרא ליתא למתני' מדתני אין ופריך אדרבה ליתא לדאין מקמיה מתני' דמתנה אדם על עירובו ומשני התם משום דתניא הלוקח יין מבני הכותים פי' מסייע ליה לתנא אין סמי מדא מקמי תרתי כו' והקשה ר"י התם אדרבה ליתא לדאין וההוא דהלוקח דלית להו ברירה משום דתנן בפרק מי שאחזו (גיטין דף עג.) מה היא באותן הימים הרי היא כאשת איש לכל דבריה ולכי מיית הוי גיטא [ודייקינן מינה דאית ליה לר"י ברירה] ותנן נמי בעה"ב שאמר מה שלקטו עניים היום יהא הפקר אלמא כולהו הני מתני' אית להו ברירה לר"י וא"כ סמי תרתי מקמי תנא ומשני לעולם ליתא לדאין דכולהו מתניתין איירי בתולה בדעת אחריס ומשום הכא אית להו ברירה אבל אין מיירי בתולה בדעת עצמו ואם כן לר' יוחנן דלית ליה הך חילוק על כרחך אית ליה דליתא לדאין מקמי הך תנא מתני' ומאי פריך לר' יוחנן מדתני אין ושמא משום דבעי לתרץ לעולם לא תיפוך הקשה קושיא קלה אע"ג דשמא לר' יוחנן לית ליה דאין עוד תירץ הר"ר שמשון משא"מ דאפי' ליתא לדאין דר' יהודה לא אמרה מ"מ חד תנא מעלמא אמרה ולכך מייתי בהריתא שכבר בא חכם כו' ואם כן פריך שפיר:

ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה. פרש"י הואיל ועיסה נפישא ותימה הא הוי דבר שיש לו מתירין שאפי' באלף לא בטיל וי"ל דה"מ מין במינו אבל מין בשאינו מינו כי הכא בטיל שפיר והכי מפרש בהדיא בירושלמי ועוד דלא דמי לשאר איסורים דהדבר תלוי בטעם אבל הכא איסור תחומין תלוי בשם בעלים על החפץ וכאן שם בעל העיסה עליה ולא שם בעלת המים והמלח ולכך יש לו להתבטל אע"ג דיהיב טעמא ולא בטל בשאר איסורים ורבי אבא מהדר להו דאין שם בעלת המים והמלח בטל מכאן כמו שאין שם בעל הקב בטל בעשרה קבין דנפישי:

הרי

מסורת הש"ס

ג) [נקמן מ.], ב) גירסת רש"ל שאמתיה לר' אבין, ג) ד"ה מזרח ומערב, ד) [בב"מ כח.],

מוסף רש"י

מאי שנא לכאן ולכאן. דתלה עצמו לומר בחיזה שאלה אלך, דלא שרי ר' יהודה, דאין ברירה. דכי בריר למחר אמרינן שמא אתמול כי קנה עירוב לו דעמיה אהך הוא אלא אלא אלך (ערובין לז:) מזרח ומערב נמי. בשלא בא אלא אחד, וקא שלקא דעתך השתא דבין השמשות עדיין לא בא חכם לומרת, שעדיין היה רחוק מן העירוב (ל"ל העיר) שאם אלפים פחות שתי אמות ומשחשיכה הלך אלפים ונכנס לתוך תרעתא אלפים של עיר חזר שהגיע עירובו ותלה בדעת החכם ואמר אם יבא למזרח עירובי למזרח ואם לא יבא לא לכאן ולא לכאן הריני כבן עירי ולא יהא עירוב, ולמחר שמע שבא למזרח, מי יאמר דבשעת קנית עירוב היה דעת החכם לימנה לתוך ד' אלפים של עיר, דילמא לא היה בדעתו לזה ולא קנה עירובו של זה, ור' יהודה קאמר דקני דאמרינן הוכיר הדבר דפופו הוכיח שבין השמשות היה דעתו לכאן (שם) לו: דקס"ל דבין השמשות עדיין חכם לא בא והוא בא לכאן ויכול לבא משתחשך למזרח ולמערב ובא לו לאחד מהן (יומא נו:). **וכבר בא חכם.** מתניתין בהכי עסקינן שכבר בא חכם קודם קנין העירוב אבל זה לא ידע להיכן בא, ואין כאן צריך ברירה, שכך מתנה לגד שהחכם בא יהא עירובי קונה, ואין הדבר תלוי, אלא בגווי מילתא כשיגיעו לאחר שבמזרח בא נמצא שקנה עירוב המזרחי (חולין יד:).

מוסף תוספות

א. [וא"כ] אין כאן אלא ספק דדינה שאין אנו יודעין לאיזה רוח עומד אבל הדבר מבורר הוא בעצמו לאיזה רוח יבא, ולכי אתי למחר אין כאן אלא גלוי מלתא בעלמא. ריטב"א עירובין לו: ד"ה מ"ש. ב. היינו מזרח או מערב והבריר היא אם יקנה שביתה לצד החכם או יהיה כבני עירו. תוספות הרא"ש עירובין לו: ד"ה מזרח. ג. בפרק אלו מציאות (ב"מ כא, א), דבעי רכמה, ור' יצחק הוא דבעי לה כדי לומר קב בארבע אמות וכו'. תי"ש.

לה א מיי' פ"ה מהל' יו"ט הל' כ:
לו ב מיי' שם הל' טו טוש"ע או"ח סי' שלז סעי' ו:
לז ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז:
לח ד ה ו ז מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעי' יא:

רבינו חננאל

ומקשינן עלה מ"ש לכאן ולכאן דלא, דאין ברירה, למזרח ומערב נמי אין ברירה. ופריק ר' יוחנן לעולם אין ברירה, ולמה אם בא חכם למזרח עירובו למזרח, משום שכבר בא חכם. וחזרנו לעולם לא תיפוך, ור' אושעיא הוא דאית ליה ברירה, וכי אית ליה ברירה בדרבנן אבל בדאורייתא לית ליה. דרש מר זוטרא הלכה כר' אושעיא. אמר שמואל שור של פטם ששחטו ביו"ט הרי הוא כרגלי כל אדם, משום דאית ליה קלא וכל אניש דעתיה עליוה מאתמול. אבל שור של רעי ב) כרגלי אנשי אותה העיר. השואל כלי מחבירו מערב יו"ט, אע"פ שלא נתנו לו אלא ביום טוב הרי הוא כרגליו. אבל השואל ביו"ט הרי הוא כרגלי המשאיל, ואע"ג דרגיל דשאיל מיניה תדיר ולא אמרינן כמאן דמשאיל ליה מעיו"ט דמי. ג) וכולן ברשותא דמשאיל קנו שביתה הרי הן כרגלי המשאיל ואין רשות לשואל (להלך) [להוליך הכלין אלא במקום שמותר למשאיל לילך. האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים לעיסתה הרי הן כרגלי שתיהן. ר' יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש. אשכחינהו ר' אבא לרבנן דיתבי וקא הוו במתניתין וקאמרי וליבטלו מים ומלח לגבי העיסה כי היא הרוב. אמר להו ר' אבא

ב) גי' רבינו שור של רעי הרי הוא כרגלי אותה העיר [וכ"ה הגי' בר' שמואלי ז"ל בתו] והוא מלשון המקרא במלכים

ג) ה' ר' ועפרים בקר רעי.

ד) תולי ל"ל ולכי ברשותא דשואל קני שביתה קמ"ל דהרי הן כרגלי המשאיל וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

הרי שנתערב לו קב בו'. ואם תאמר האי פרכא אמאי המתין להקשות אותה עד כאן דהא בכל דוכתא דקאמר חד בתרי בטיל מצי למפרך הכי וי"ל דלא מצי למפרך בעלמא הכי דאין לדמות איסור לממונא דאבל הכא במתני' ממונא אע"ג דאיכא איסור תחומים מ"מ איסור התחומים אינו בא אלא משום דעת הבעלים דבעלמא בשאר אסורי חד בתרי בטיל אבל הכא הכי פריך דודאי מי שנתערב לו קב חטין כו' משום בטול לא פקע שם בעליה ה"נ משום בטול לא פקע שם בעליה וקנו מיס ומלח שביתה אצל בעליה ולא בטיל:

וחדי. ושמח נבו בדבר שלא עמל בו כך זו אין שמח בטל מכאן הואיל וקנו המיס שביתה אצלם והא לא קשי' דמשום שהשאילתו לו [אם נתנתה] במתנה יהא מותר דהא אמר ביו"ט הרי הוא כרגלי המשאיל דבתר בין השמשות אזלינן וכי קשיא להו משום מעוטא ורובא קא קשיא להו: **גולחיכו שקלי.** מלבושכם לקחתי שתשחקו על דברי כו'. א"ר אושעיא שפיר עבוד דאחיכו עליה למה לא אמר חיטין שנתערבו בשעורין משום דהוו ליה מין בשאינו מינו (ולא בטיל) [ובטיל], חיטין בחיטין נמי ב) לר' יהודה דם אין מבטל דם ולא בטיל, הא לרבנן מין במינו בטל ברוב. אמר ליה רב ספרא לר' אושעיא משה שפיר קאמר להו, לא שמיעא להו הא דאמר רבה בר' חייא קטופאה משמיה דרב, הבורר צרור מגרנו של חבירו משלם לו דמי חיטין, כלומר כיון שהיה (מורח) [מוכר] כמות שהוא בצרורותיו ללוקח לא ביטלו, ולפיכך חייב לשלם לו, וכ"ש חטין בחיטין. כך אילו המים והמלח כיון שעתידה ללוש בהן העיסה, וכי לא תתקיים לישה אלא במים ולא ביטלתם וזה דומה לזה. א"ל אביי לרב ספרא ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובענין לממון שאין לו תובענין. כגון מי שנתערב לו חיטין בחיטין, או מי שבורר צרור מגרנו של חבירו דודאי לא בטל, והאיך ידמו למי שכבר השאילם ואין לו תובענין לעולם דודאי בטל. ואקשינן אלא הא דאמר רב חסדא במסכת מנחות פרק ג' נבילה בטלה בחיטין שאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה, הא נבילה דכי אית לה תובענין למה בטלה. ופריק איסורא בטיל וממונא לא בטיל. פירוש, חתיכת בשר נבילה שנתערבה בחתיכות בשר שחוטה, בטלה טומאת הנבילה (מן) [בין] החתיכות כולן ואינן מטמאה במגע (ולא) אפילו [נוגע] באחת מהן, כי לעולם לא יתכן להיות השחוטה כנבילה לטמא במגע ובמשא, להיות השחוטה כנבילה לטמא במגע ובמשא, וכי היכי כל היכא דלית ליה תובענין לעולם בטל, והא נכסי הפקר לית להו תובענין וא"ר יוחנן בן נורי דקנו שביתה. ופריקנן נהי דקנו שביתה מיבטל לא בטלי ברובה. **אביי אמר** לעולם מים ומלח בטילין לגבי עיסה, ומתניתין גזירה היא שמא יעשו עיסה בשותפות, כיון דידעי כי משאלת מים ומלח העיסה ההיא כרגלי שתיהן, כ"ש הנעושה בשותפות. **רבא אמר** תבלין ומלח לטעמא עבידי, וטעמא לא בטיל, כי הנה הוא בעצמו לא נתערב.

הרי שנתערב לו קב חטין בעשרה קבין חטין של חבירו יאכל הלה וחדי אחיכו עליה אמר להו גולתיכו שקלי הדור אחיכו עליה אמר רב אושעיא שפיר עבוד דאחיכו עליה מאי שנא חטין בשעורים דלא קאמר להו דהוה ליה מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו בטיל חטין בחטין נמי נהי דלרבי יהודה לא בטיל לרבנן [א]מבטל בטיל אמר ליה רב ספרא [ב]משה שפיר קאמרת ולא שמיע להו הא דאמר רבי חייא קטופאפה משמיה דרב [ג]הבורר צרורות מגרנו של חברו חייב לשלם לו דמי חטים אלמא כילא חסריה הכא נמי כילא חסריה א"ל אביי ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין א"ל וליטעמיך הא דאמר רב חסדא [ג]נבלה בטלה בשחוטה לפי שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה שחוטה אינה בטל' בנבלה לפי שאפשר לנבלה שתעשה שחוט' הכי נמי דכי אית לה בעלים לא בטלה וכי תימא הכי נמי והא תניא א"ר יוחנן בן נורי [ד]חפצי הפקר קונין שביתה אע"פ שאין להם בעלים דומין כמי שיש להם בעלים א"ל מי קא מדמית איסורא לממונא איסורא בטיל ממונא לא בטיל וטעמא מאי אביי אמר גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות רבא אמר [ה]תבלין לטעמ' עבידי וטעמ' לא בטיל ורב

וחדי. ושמח נבו בדבר שלא עמל בו כך זו אין שמח בטל מכאן הואיל וקנו המיס שביתה אצלם והא לא קשי' דמשום שהשאילתו לו [אם נתנתה] במתנה יהא מותר דהא אמר ביו"ט הרי הוא כרגלי המשאיל דבתר בין השמשות אזלינן וכי קשיא להו משום מעוטא ורובא קא קשיא להו: **נהי דלר' יהודה לא בטיל לרבנן מבטל בטיל.** מכאן נראה דהלכה כרבנן מין במינו בטיל שפיר דהא קתמה דהש"ס קאמר הכי: [ו] **הכי נמי דכי אית ליה בעלים לא בטיל.** פרש"י אלא ולא בטל וא"ת והא רב ספרא אתא לקיי' תירוץ דרבי אבא ור' אבא קאמר דאפילו אין לו תובענין לא בטיל כמו במתניתין כ"ש הכא שיש לו והיכי מייתי ראיה דאפילו יש לו תובענין בטל ואדרבה תקשי ליה לנפשיה וי"ל דבשלמא רב ספרא לא קשה ליה דשאני איסורא דממונא אע"ג דיש לו תובענין והכא מיירי באסור נבלה שנתערבה בשחוט' כו' לכך בטל אע"ג דיש לו תובענין ורב ספרא מייתי הכי אלמא מידי דשייך ביה ביטול יש לו תובענין אין מועיל כלל לומר הואיל ויש שם בעליו עליו אינו בטל אלא מבטל שפיר אלמא לא תליא מילתא כלל בתובענין אם כן מתניתין נמי אע"ג דאין לו תובענין כיון דלא שייך ביה בטול דממונא הוא ואסור תחומין בא על ידי הבעלים ושם בעליו עליו קנו שביתה אצלו ולא שייך בו בטול: **וכי תימא הכי נמי דלא שייך והתני' רבי יוחנן בן נורי אומר חפצי הפקר כו'.** אלמא אע"ג דאין לו תובענין קנו שביתה במקומן וא"ת מאי פריך מר' יוחנן בן נורי הא פליגי רבנן עליה דרבי יוחנן ואמן ס"ל כרבנן דאמרי לא קנו שביתה אלא כרגלי המושאלן הואיל ולית להו תובענין הכי נמי במתני' נימא הכי וי"ל דהכי מייתי דעד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' יוחנן בן נורי אלא היכא דאין שייכות הבעלים כלל כגון חפצי הפקר דקנו שביתה במקומן אבל היכא דיש להם שייכות הבעלים כגון במתני' אפי' רבנן מודו דאזלינן בתר בעלים אפי' היכא דליכא תובענין השתא ומדרבי יוחנן נשמע לרבנן דכי היכי דלרבי יוחנן חפצי הפקר קנו שביתה במקומן אע"ג דאין להן תובענין לרבנן נמי היכא דהיו להם תובענין אע"ג דהשתא לית להן קנו שביתה במקומן:

רבא אמר עבידי כו'. פ"ה דאביי יהיב טעמא לעיסה ורבא שני קדרה ולא פליגי ודומק לכן נראה דאביי שני עיסה וה"ה קדרה שמא תעשה בשותפות ורבא שני קדרה והוא הדין עיסה דמלח יהיב טעמא בעיסה ומיס חשיבי דעיקר העיסה נעשית ממיס: משוס

הרי שנתערב לו קב חטין בעשרה קבין חטין של חבירו יאכל הלה וחדי אחיכו עליה אמר להו גולתיכו שקלי הדור אחיכו עליה אמר רב אושעיא שפיר עבוד דאחיכו עליה מאי שנא חטין בשעורים דלא קאמר להו דהוה ליה מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו בטיל חטין בחטין נמי נהי דלרבי יהודה לא בטיל לרבנן [א]מבטל בטיל אמר ליה רב ספרא [ב]משה שפיר קאמרת ולא שמיע להו הא דאמר רבי חייא קטופאפה משמיה דרב [ג]הבורר צרורות מגרנו של חברו חייב לשלם לו דמי חטים אלמא כילא חסריה הכא נמי כילא חסריה א"ל אביי ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין א"ל וליטעמיך הא דאמר רב חסדא [ג]נבלה בטלה בשחוטה לפי שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה שחוטה אינה בטל' בנבלה לפי שאפשר לנבלה שתעשה שחוט' הכי נמי דכי אית לה בעלים לא בטלה וכי תימא הכי נמי והא תניא א"ר יוחנן בן נורי [ד]חפצי הפקר קונין שביתה אע"פ שאין להם בעלים דומין כמי שיש להם בעלים א"ל מי קא מדמית איסורא לממונא איסורא בטיל ממונא לא בטיל וטעמא מאי אביי אמר גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות רבא אמר [ה]תבלין לטעמ' עבידי וטעמ' לא בטיל ורב חסיד ממונא ולבטל: **אמר ליה.** רב ספרא לאביי ומשום דאין לו תובענין פקע שם ממונא מיניה ונמי ליבטל וכי טעמא דבטול ברוב בבעלים ולא בעלים קאי: **ולטעמיך הא דאמר רב חסדא נבלה בטלה בשחוטה.** אליבא דר"י אמרה במנחות דאמר מין במינו לא בטיל מין בשאינו מינו בטיל ותני רבי חייא נבלה ושחוטה בטלות זו בזו לר"י ואשמעינן רבי חייא דכי אמר ר"י היכא דאפשר לו להיות כמותו אבל אי אפשר לו להיות כמותו מין בשאינו מינו הוא ובטל ופריש רב חסדא דהאי דאפשר ולא אפשר דרבי חייא בתר המבטל דהוא רובא אזלינן דאם אפשר לו להיות כמוהו בהלכותיו הוי מין במינו ואי לא הוי מין בשאין מינו. הלכך כזית נבלה שנתערבה בהרבה זיתים של שחוטה בטלה כמי שאינה שם והנוגע בהן אין טומא דמין בשאין מינו הוא דאי אפשר לשחוטה שהוא המבטל להיות מטומא במגע ובמשא כנבלה אבל שחוטה שנתערבה בנבלה דרובה נבלה אין השחוטה בטלה להיות הנוגע בהן טומא ודאי לשרוף תרומה על מגעו לפי שאפשר לנבלה שהוא המבטל שתעשה טהורה כשחוטה דלבי מסרחה ואינה רחויה לגר שוב אין קרויה נבלה: **הכי נמי.** דאי הוו לה בעלים לא בטלה: **וכ"ת הכי נמי והתניא.** דמשום דלאו בעלים לא פקע חשיבותא דממונא: **דאמר רבי יוחנן חפצי הפקר.** הנמצאים קונין שביתה והמוצאן מוליכן ממקום מציאתן אלפים לכל רוח ואינו מוליכן למקום שערב שם דיש להם שביתה לעצמן. אלמא חשיבי בלא בעלים ושפיר תנן במתני' דאע"ג דאין לו תובענין לא לבטול: **ר' יוחנן בן נורי אומר כו'.** ולא בהדיא תנן לה הכי אלא מדבריו שמעינה בפ' מי שהוציאוהו (עירובין דף מה:): **א"ל.** אביי לרב ספרא אכתי מתני' לא מתרצא דאפי' יש לו תובענין איכא לאקשויי ליבטל מדמייתית על זה הבורר צרורות מי קא מדמית איסורא לאפסודי ממונא איסורא אמור רבנן לבטיל ברובא אבל ממונא לא בטיל מעוטא ברוב להיות קנוי ממון המעוטא לבעליו של מרובה ומתני' נמי לא קאמרי דלפקע רוב ממונא אצל חברתה להפסיד אלא איסור תחומין שיש לה בה הוא דקשיא לן לבטול: **ומעמא מאי.** הש"ס בעי לה דכיון דלאו תירוצא גינהו הנך שנוי טעמא דמתני' דלא בטיל מאי הוא: ה"ג **אביי אמר כו' ורבא אמר כו'.** ולא פליגי אלא מר שני עיסה ומר קדרה: **אביי אמר גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות.** אי אמרת מים ומלח לא אסרי עלה אתי למימר נמי בעיסה שותפות דיוליכום כל אחת ואחת למקומה: **ורבא אמר כו'.** ולא פליג אדאביי אלא מר שני קדרה ומר שני חדא: שיש

לט א מיי' פט"ו מה' מחלכות אסורות הלכה יב סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' לח סעיף ה: [ב] ב וסי' קט סעיף ה: מ ב מיי' פי"ח מה' מכירה הל' יג סמג לאוין קע טוש"ע מ"מ סי' רכט סעיף ב: ג [מיי' פ"ח מהלכות אבות הטומאות הלכה יח]: מא ד מיי' פי"ו מה' מא"ס הל' ב סמג לאוין קמא:

רבינו חננאל

אי הכי כי המעט בטל ברובב, מי שנתערב לו קב חטין ב' קבין של חבירו יאכל הלה וחדי. שחקו עליו. אמר להן וכי מלבושיכם לקחתי שתשחקו על דברי כו'. א"ר אושעיא שפיר עבוד דאחיכו עליה למה לא אמר חיטין שנתערבו בשעורין משום דהוו ליה מין בשאינו מינו (ולא בטיל) [ובטיל], חיטין בחיטין נמי ב) לר' יהודה דם אין מבטל דם ולא בטיל, הא לרבנן מין במינו בטל ברוב. אמר ליה רב ספרא לר' אושעיא משה שפיר קאמר להו, לא שמיעא להו הא דאמר רבה בר' חייא קטופאפה משמיה דרב, הבורר צרור מגרנו של חבירו משלם לו דמי חיטין, כלומר כיון שהיה (מורח) [מוכר] כמות שהוא בצרורותיו ללוקח לא ביטלו, ולפיכך חייב לשלם לו, וכ"ש חטין בחיטין. כך אילו המים והמלח כיון שעתידה ללוש בהן העיסה, וכי לא תתקיים לישה אלא במים ולא ביטלתם וזה דומה לזה. א"ל אביי לרב ספרא ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובענין לממון שאין לו תובענין. כגון מי שנתערב לו חיטין בחיטין, או מי שבורר צרור מגרנו של חבירו דודאי לא בטל, והאיך ידמו למי שכבר השאילם ואין לו תובענין לעולם דודאי בטל. ואקשינן אלא הא דאמר רב חסדא במסכת מנחות פרק ג' נבילה בטלה בחיטין שאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה, הא נבילה דכי אית לה תובענין למה בטלה. ופריק איסורא בטיל וממונא לא בטיל. פירוש, חתיכת בשר נבילה שנתערבה בחתיכות בשר שחוטה, בטלה טומאת הנבילה (מן) [בין] החתיכות כולן ואינן מטמאה במגע (ולא) אפילו [נוגע] באחת מהן, כי לעולם לא יתכן להיות השחוטה כנבילה לטמא במגע ובמשא. להיות השחוטה כנבילה לטמא במגע ובמשא, וכי היכי כל היכא דלית ליה תובענין לעולם בטל, והא נכסי הפקר לית להו תובענין וא"ר יוחנן בן נורי דקנו שביתה. ופריקנן נהי דקנו שביתה מיבטל לא בטלי

ב) [שבת קא: וש"נ], ג) ב"ב דף נג: ע"ש, ג) מנחות דף כג. [בכורות כג. ע"ש], ד) עירובין ד' לח: מה: מז: ודף ז:, ט) [חולין ו.], ו) [בפוסקה לט. פרש"י משה גדול הדור ובחולין לג. פרש"י תלמיד חכם], ז) [וע' תוס' פסחים ל. ד"ה אמר ותוס' חולין ז:. ד"ה אמר רבא],

מוסף רש"י

משה שפיר קאמרת. כלומר רביעו בדורו כמשה בדורו (שבת קא:) לו: גדול הדור (סוכה לט.) לו: תלמיד חכם (חולין צג.). **חייב לשלם לו דמי חטים.** שהרי הפחיתו במלה לאיזו הוה מוצין ליה עם החטין, דעפרורים מקבל לוקח, אבל לחזור ולערב אינו יכול דהשתא עושה עולה בידים וכמיב לא תעשו עוד, וגם לוקח לא תמול אלא מה שנתערב מעצמו עם התבואה בעל כרחו של מוכר, וכשבורר הלרוח ומשליך אין לוקח בידים הוא, שאותן צרורות היו שוין לו כמו חטים (רשב"ם ב"ב צד.). **נבלה בטלה בשחוטה.** אם יש שתי חתיכות שחוטה ואחת נבלה ואין ידוע איזהו, בטלה הבן, שאם נגע באחת מחתיכות אינו טמא לתמיינן שחוטה היא (מנחות כג.) דמין בשאינו מינו בטל והאי מין בשאינו מינו הוא (בכורות כג.). **שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה.** והוה ליה מין בשאינו מינו ובטל לדברי הכל (מנחות שם). **ושחוטה אינה בטילה בנבילה.** אם יש שתי חתיכות נבילה ואחת שחוטה ביניהן, אינה בטילה, ואם נגעה אחת מהן בחבורתה אינה נטרפת עליה אלא מוקין בשמא זו היא השחוטה (שם). **שאפשר לנבילה שתעשה שחוטה.** לקמיה מפרש טעמא דרב חסדא דאזיל בתר מבטל, והואיל ואי אפשר לזיב להיות כמותו הוי מין בשאינו מינו ולא אזלינן בתר בטיל, דאף על גב דאפשר למועט להיות כמרובה הוי מין בשאינו מינו (שם). **חפצי הפקר קונין שביתה.** כגון שאין להם בעלים ותשיכה להם במקום אחר, אע"ג שלא נתכוין להם אדם להקנותן שביתה, קונין שביתה במקומן ואין אדם יכול לטלטלן משם יותר מאלפים לכל רוח ואפילו עירבו לגד אחר (עירובין מה:).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

שיש לו מתירין. למחר יוליכוה לו היום יאכלוה כאן: **סדומית.** דקה היא מאד ובטלה. ותדע שהסדומית דקה היא דאמרינן (חולין דף קה:) מפני מה אמרו מים אחרונים חובה מפני שמלח סדומית יש שמסמא את העינים אלמא דקה היא מאד ודבקת ביד ואינה ניכרת: **ואין בטלין המים בקדרה מפני רוטבה.** הניכר לעינים ומתניתין פוטר במים תנן לא שנא עיסה ולא שנא קדרה דמתניתין בתרתי איירי מדקתני תבלין דהיינו לקדרה: **עבה.** תבשיל עבה שאין רוטבו ניכר והוי כעיסה: **מתני' ושלהבת.** כגון הדליק נר בשלהבת חברו אינו מעכב בחיסור תחומין: **מועלין בה.** הנהנה ממנה מביא אשם: **ושלהבת לא נהנין.** לכתחלה מדרבנן ואם נהנין לא מועלין אין חייבין קרבן מעילה דלית ביה ממש: **המוציא שלהבת פטור.** מפרש בגמרא: **גמ' גחלת של ע"ז.** שנאמר ולא ידבק בידך מאומה מן החרם (דברים יג) אסור בגחלתו ומותר בשלהבתו: **מאי שנא של ע"ז דשרי.** לגמרי דאפילו מדרבנן לא גזור בה דקתני מותרת ובשל הקדש קתני לא נהנין: **הקדש לא מאיס ולא בדילי אינשי מיניה.** כולי האי כע"ז דבדילתא דהקדש לאו משום מיאוסותא אלא משום אסורא ונהי דבעלמא[ב] אמרינן לגבי חולין בדילי אינשי מהקדש אבל לגבי ע"ז לאו בדילותא היא: **כל שהוא.** כלא שיעור: **הא דתני חייב כשהוליאו בקיסם.** דכיון דיש לו דבר להדבק בו חשובה היא בכל שהוא. ומתניתין דקתני פטור כדאוקימנא לקמן בדאדייה אדוי שהיתה דולקת ברשות היחיד סמוך לרשות הרבים ונפח בידו ונתק שלהבת והפריחה לרשות הרבים: **ותיפוק ליה משום קיסם.** אמאי תני המוציא שלהבת כל שהוא חייב אלא שלהבת נמי חייב משום קיסם: **בדלית בה שיעורא.** להוצאת שבת: **בילה קלה.** שהיא קלה לבשל מכל הבילים ושיערו חכמים זו בילת תרנגולת: **אבל אמר הא דתני חייב כגון דשייפיה למגא משחא בו.** ומשום דיש לה דבר להאחז בו היא חשובה אבל בקיסם לא סגירא ליה לאבי אלא משום דמועט הוא וממהר לכבות. אי נמי רבותא אשמעינן אבי ואפי' בחספא בעלמא נמי שאינה נאחזת כל כך חשיבא הוצאה: **חרס.** לענין הוצאת שבת: **כדי ליתן בין פלים לחבירו.** פלים כמו פלימי פתחים (סוכה דף יח.) ופלימי חלונות (ב"ב דף יב.) הקבועים בחומה והן של עץ וסודרין אותם למטה ולמעלה ומשתי רוחות ופעמים שהן קלרין ברוחב ומושיבין שניים זה בצד זה וצריך להושיבן בשוה שלא יהא זה נמוך מזה ולא יהו עקומים וכשהאחד עוטה נותן לתחתיו חרס או אבן להשוותו או בשאין די ברוחב שייסה מבדילן זה מזה מעט ונותן חרסים דקים ביניהם: **אלא הא דתנן.** מתני' פטור היכי משכחת לה: ומשני **דאדייה אדויי.** כמו וידו אבן בי (איכה ג): **מתני' כרגלי היחיד.** אין מוליכין המים אלא כרגלי בעל הבור: **כרגלי אותה העיר.** אלפים לכל רוח חוץ לעבורי: **ושל עולי בבל.** העשויין לעוברי דרכים באמצע הדרך ועשאום בני הגולה לשמות בעלותם: **כרגלי הממלא.** מפני שהוא הפקר והפקר נקנה בהגבהה ואם בא אחד ושאל לו מימיו אינו מוליכן אלא כרגליו ולית ליה דרבי יוחנן דאמר חפלי הפקר קונים שביתה לעצמן במקומן. וכ"מ ת"כ הוה ליה למימר הרי הן כרגלי כל אדם ואמאי קתני כרגלי הממלא קסבר יש בדירה להחמיר ואמרינן הוברר דמאתמול נמי הוברר דלהאי גברא חזו וברשותיה קיימי ובעירובין (דף מה:) נמי דלא כרבי יוחנן בן נורי מתוקמא: **גמ' נהרות המושכין.** היינו סתם נהרות שיש להם משך להלאה ממקום מקור נביעתן: **ומעיינות הנובעין.** ואין יולאין מגומות נביעותן לימשך הלאה: **הרי הן כרגלי כל אדם.** אין להם שום שביתה לא במקומן ולא כרגלי הבעלים ולא כרגלי הממלא אלא כל אדם מוליכן כרגליו דכל מידי דייתי לית ליה שביתה והכי מפרשי' בעירובין בפרק מי שהוליאוהו: **מילא ונתן לחברו.** וכגון שמילא לצורך חבירו דאי מלאו לעצמו הא תנן בהדיא כרגלי הממלא: **כרגלי מי שנתמלאו לו.** דנעשה זה שלוחו וקנה לו: **רב ששת סבר בירא דהפקרא הוא.** והמגביה מציאה לחברו לא קנה חברו דלמתרינן בבבא מציעא בשנים אוחזין (דף י.) דהוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים אלא המגביה קנה. ורב נחמן סבר בירא דשותפי הוא לא הפקירוהו בני הגולה אלא נתנוהו לכל ישראל שיהיו שותפין בו וכשאמר זה לחבירו למלאות לו מחלקו והלך בשליחותו נעשה שלוחו ואין זה מגביה מציאה: **המודר אסור.** מי שהוטל עליו הנדר אסור ליהנות מזה שנדר הנדר דה"ק ממוני עליך הקדש: הרי

משום דהוי דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין ובו'. ◦ ואם תאמר והא [פרישית] לעיל דלא שייך דבר שיש לו מתירין אלא במין במינו א וי"ל דאין הכי נמי דלא אמרינן ליה אלא במין במינו והכא גבי תחומין שאני דחמירי כאילו הוי מין במינו בעלמא כיון דממונא הוא ועי"ל דכיון דהעיסה אינה נלוסה אלא ע"י המים והקדרה נתקנה בשביל התבלין אם כן כשערב זה בזה הוי כאילו מין אחד:

הקדש דלא בדילי אינשי גזרו רבנן. וקשה דבפ"ק דפסחים (דף ו.) קאמר אם של הקדש הוא[ב] אין צריך לכסותו מפני שבדליס ממנו אלמא משמע דהקדש בדילי מיניה וי"ל[ג] דאין הכי נמי לגבי חולין בדלין ממנו אבל לגבי ע"ז לא בדילי מיניה: **ותיפוק ליה משום מנא.** ומ"ת[ד] ובטיל מנא אגב שלהבת דהכי אמר בשבת פרק המצניע (דף נב.): פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי דהוי הכלי בטל אגב האוכלין וי"ל דשאני הכא דליכא משיעורא בשלהבת לבטל הכלי לגבה דלית בה ממש:

והתנן

הרבים חייב ושלהבת פטור[ד] המודר הנאה מחבירו אסור בגחלתו ומותר בשלהבתו מאי שנא שלהבת ע"ז דשריא ומאי שנא דהקדש דאסירא ע"ז דמאיסה ובדילי אינשי מינה לא גזרו בה רבנן הקדש דלא מאים ולא בדילי אינשי מיניה גזרו ביה רבנן: [ה]המוציא גחלת לרשות הרבים חייב ושלהבת פטור: והא תניא [ו]המוציא שלהבת כל שהוא חייב אמר רב ששת כגון שהוציאו בקיסם ותיפוק ליה משום קיסם בדלית ליה שעורא דתנן[ז] המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה אביי אמר כגון דשייפיה מנא משחא ואתלי ביה נורא ותיפוק ליה משום מנא בחספא ותיפוק ליה משום חספא בדלית ליה שעורא [ח]דתנן חרס כדי ליתן בין פצים לחבירו דברי ר' יהודה אלא הא דתנן המוציא שלהבת פטור היכי משכחת לה כגון דאדייה אדויי לרה"ר: **מתני'** [ט]בור של יחיד כרגלי היחיד ושל אנשי אותה העיר כרגלי אנשי אותה העיר ושל עולי בבל כרגלי הממלא: **גמ'** רמי ליה רבא לרב נחמן תנן בור של יחיד כרגלי היחיד ורמינהו [י]נהרות המושכין ומעיינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם אמר [יא](רבא) הכא במאי עסקינן [יב]במכונסין ואתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר שמואל במכונסין: ושל עולי בבל כרגלי הממלא: אתמר מילא ונתן לחבירו רב נחמן אמר כרגלי מי שנתמלאו לו רב ששת אמר [יג]כרגלי הממלא במאי קא מיפלגי מר סבר בירא דהפקרא הוא ומר סבר בירא דשותפי הוא איתיביה רבא לרב נחמן [יד]הריני עליך חרם המודר אסור

מב) א מיי' פ"ה מהל' יו"ט הלכה טז טוש"ע ס"ח סימן שלז סעיף יג:
מג) ב מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה יג:
מד) ג מיי' פ"ז מהלכות ע"ז הל' י טוש"ע יו"ד סימן קמב סעיף ב:
מה) ד מיי' פ"ז מהלכות נדרים הלכה יא טוש"ע יו"ד סימן רכא סעיף יב:
מו) ה מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה ה:
מז) ו מיי' שם הלכה ד:
מח) ז מיי' פ"ה מהלכות יו"ט הל' יד טוש"ע א"ח סי' שלז סעיף יד:
מט) ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף טו:
נ) ט מיי' שם טוש"ע שם סעיף טז:
נא) י מיי' פ"ה מהלכות נדרים הלכה ז סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רכד סעיף ג:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמרא והא תניא ר' יהודה אומר מים ומלח בטלים בין בעיסה בין בקדרה. ל"ל ר"י פוטר בין במים ובין במלח כך גרסת מהרש"ל חו' היתה גרסת רש"י בד"ה ואין בטלין וכו'. ודו"ק:

מוסף תוספות

א. וכן אמרו בירושלמי מפורש (שביעית פרק ו הלכה ג), ואם כן מים ומלח למה אינן בטלים לגבי עיסה. רשב"ם. **ב.** המרובה חמץ של הקדש בפסח. תר"ם. **ג.** דמכל מקום לא בדילי כל כך כמו בעבודה זרה. שם. ד. והא במנא נמי הוה מצי לשנויי לה וכשאין צריך לכלי. רשב"ם.

רבינו חננאל

רב אשי אמר זו העיסה מחר מותרת והויא לה דבר שיש לו מתירין ולא בטיל אפילו באלף. **ר' יהודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש.** כלומר נבלעין הן. ואקשינן לר' יהודה מלח לא בטיל, והתניא ר' יהודה אומר מים ומלח בטילין בין בעיסה בין בקדירה. ופרקינן לא קשיא מתניתין במלח סדומית שאינו נימוח במים אלא עד שישחק, ברייתא במלח איסתרוקנית. **והתני ר' יהודה אומר מים ומלח בטילין בעיסה ואין בטילין בקדרה מפני רוטבה.** כלומר בעיסה נבלעו ואינן ניכרין ולפיכך בטלו. וברוטב הנה המים ניכרין. ופרקינן הא דתניא בטלין בקדרה ברוטב עבה, והא דתניא אין בטלין ברכה. **הגחלת כרגלי הבעלים,** אבל שלהבת כגון המדליק מנר לנר וכיוצא בזה כרגלי

כל אדם, כלומר אין בה ממש לקנות שביתה. ת"ר ה' **דברים נאמרו בגחלת,** גחלת כרגלי הבעלים, גחלת של הקדש הנהנין ממנה מועלין בה, וגחלת של ע"ז אסורה, **והמוציא** גחלת לרה"ר חייב, **והמודר** הנאה מחבירו אסור בגחלתו, ומותר בשלהבת שלו, כלומר מדליק מנרו וכיוצא בו מותר, ודרי הוא כרגלי כל אדם, ואם היא של הקדש לא נהנין ולא מועלין, ואם משל ע"ז היא מותרת. **והמוציא שלהבת** לרה"ר, כגון שנפח בפיו וכיוצא בזה ודחה השלהבת מרשות היחיד לרשות הרבים פטור. וזה פירוש דאדייה אדויי. אבל אם הוציא שלהבת בקיסם שהוא חתיכת עץ, אע"פ דליכא בהאי עץ שיעור כדי לבשל ביצה קלה, או שפא משחא בחספא פחות ממה שראוי לתתו בין פצים לחבירו, או פתילה דולקת וכיוצא באילו חייב, ואינו פטור בשלהבת אלא בזמן דאדייה אדויי כמו שפירשתי למעלה. [**מתני'**] **בור של יחיד כרגלי.** ורמינהו נהרות המושכין ומעינות הנובעין כרגלי כל אדם, והא סתמא קתני דאפילו [של] יחיד, וקתני כרגלי כל אדם, וא"ל רב נחמן לרבא מתניתין במכונסין, כגון מי גשמים בדותיות וכיוצא בהן. [ו] הנובעין כרגלי כל אדם. **ושל אנשי העיר כרגלי אנשי אותה העיר ושל עולי בבל כרגלי הממלא.** איתמר מילא מים מבור של עולי בבל ונתנם לחבירו, רב נחמן אומר כרגלי מי שנתמלאו לו, קסבר בירא דשותפי נינהו, ומחלקו נתן לו. ורב ששת אמר כרגלי הממלא, קסבר בירא דהפקירא הוא והממלא הוא הזוכה בהן. **איתיביה רבא לרב** נחמן מיהא דתנן בנדרים פרק השותפין שנדרו הנאה זה מזה, אמר ראובן לשמעון הריני עליך חרם שמעון המודר אסור, אם א"ל

ב) ל"ל אבל מים הטובעין כו'.